

ฐานข้อมูล

ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี
และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลริมเหนือ

จัดทำโดย

กองการศึกษา เทศบาลตำบลริมเหนือ
อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน
2. เพื่อให้ผู้รับการถ่ายทอดตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง อันจะนำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญานั้นๆ ต่อไป

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เป็นองค์ความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งได้รับการถ่ายทอดจากผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นซึ่งมีผู้ให้คำกวดความของภูมิปัญญาท้องถิ่นในลักษณะต่างๆกันดังนี้

สามารถจันทร์สุรีย์ (๒๕๓๖) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดได้เองที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นสติปัญญา เป็นองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้านทั้งกว้าง ทั้งลึก ที่ชาวบ้านสามารถคิดเอง ทำเองโดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินวิถีชีวิตในท้องถิ่นอย่างสมสมัย

กรมวิชาการ (๒๕๓๘) ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่า คือความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต วิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา

รัตนะ บัวสนธิ์ (๒๕๓๕) กล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง กระบวนการที่คนที่มีต่อตนเอง ต่อโลก และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติจารีต ประเพณี ที่ได้รับการถ่ายทอด สั่งสอน และปฏิบัติสืบเนื่องกันมาปรับปรุงเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความความสุขของในส่วนที่เป็นชุมชนและปัจเจกบุคคล

ฉลาดชาย สมิตานนท์ (อ้างอิงถึงในพิสิฐ นาครำไพ. ๒๕๓๗) ให้ความหมายว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ สติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสมถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่นซึ่งได้ทำหน้าที่ซึ่งเห็นว่าควรจะใช้ชีวิตอย่างยั่งยืน และถาวรกับธรรมชาติรอบตัวนั้นทำอย่างไรซึ่งในที่สุด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจถูกยกระดับให้หมายถึงอุดมการณ์ของการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นฐานของการไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีชีวิต สัตว์ พืช และมนุษย์ด้วยตัวเองตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตรอบข้าง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) กล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยว่า เป็นองค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนไทยที่เกิดจากสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ ปรับแต่ง และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และเหมาะสมกับยุคสมัย

ประเวศ วะสี (๒๕๓๖) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์หรือความชัดเจนจากชีวิตและสังคมในท้องถิ่นหนึ่งๆ เพราะฉะนั้นจึงมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่น มากกว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มาจากข้างนอก ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ มีวัฒนธรรมเป็นพื้นฐาน มีความเป็นบูรณาการสูงทั้งในเรื่องของกาย ใจ สังคม และสิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง อีกทั้งยังเน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าว่าวัฒนธรรม เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์ จึงมีความเคารพผู้อาวุโส ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงองค์ความรู้ หรือสิ่งที่สั่งสมกันมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งได้ผ่านการคิดค้นและปรับปรุง เปลี่ยนแปลง จนได้แนวทางที่

เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคม เป็นที่ยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไป ถือเป็นแบบอย่างในการดำรงชีวิตที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมา

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดค้นขึ้นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา เป็นทั้งสติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสภาวะการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิต เพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในด้านบริหารจัดการค้าการสะสมและบริการกองทุนและธุรกิจชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิผล

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณี บุญประเพณีข้าว เป็นต้น

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน

ลำดับ	วัด	หมู่
๑	อารามสันติสุข อาศรม สันติ	๑
๒	วัดเจติยสถาน	๑
๓	วัดธรรมสันติเจติย	๓
๔	วัดหัวดงสามัคคีธรรม	๓
๕	สำนักสงฆ์ร่มไทรคำ	๔

ข้อมูลปฏิทินกิจกรรมประจำปี วันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และกิจกรรมด้านวัฒนธรรม

วัน/เดือน/ปี ที่จัดกิจกรรม (โปรดระบุให้ ชัดเจน)	ชื่อกิจกรรม/ งานประเพณี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม (โปรดระบุความเป็นมา/ ความสำคัญอย่างย่อและกิจกรรม)	บุคคล/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ (โปรดระบุให้ชัดเจน)	หมายเหตุ
มกราคม	งานทำบุญขึ้นปีใหม่	วัดต่างๆ ในพื้นที่ตำบล	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์	เทศบาลตำบลริมเหนือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สท. คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน	
มกราคม	สืบสานศิลปวัฒนธรรม ล้านนา (พ่อนเล็บ)	เทศบาลตำบลริมเหนือ	เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้ร่วมกันอนุรักษ์ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น ล้านนา	เทศบาลตำบลริมเหนือ	
มีนาคม	วันมาฆบูชา	วัดต่างๆ ในพื้นที่ตำบล	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ เวียนเทียน	เทศบาลตำบลริมเหนือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สท. คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน	
เมษายน	โครงการสืบสานภูมิปัญญา ท้องถิ่น	เทศบาลตำบลริมเหนือ	เป็นการอบรม ด้าน อาหาร งานหัตถกรรม การแปรรูป ผลิตภัณฑ์ ให้กับเด็กและเยาวชน จากปราชญ์ชาวบ้าน ภายในตำบล	เทศบาลตำบลริมเหนือ	
๑๓ เมษายน	ประเพณีปีใหม่เมือง พิธีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	เทศบาลตำบลริมเหนือ	กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ	เทศบาลตำบลริมเหนือ	

วัน/เดือน/ปี ที่จัดกิจกรรม (โปรดระบุให้ ชัดเจน)	ชื่อกิจกรรม/ งานประเพณี	สถานที่จัดกิจกรรม	รายละเอียดกิจกรรม (โปรดระบุความเป็นมา/ ความสำคัญอย่างย่อและกิจกรรม)	บุคคล/หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ (โปรดระบุให้ชัดเจน)	หมายเหตุ
พฤษภาคม	วันวิสาขบูชา	วัดต่างๆ ในพื้นที่ตำบล	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ เวียนเทียน	เทศบาลตำบลริมเหนือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สท. คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน	
พ.ค. – มิ.ย.	สงกรานต์	วัดต่างๆ ในพื้นที่ตำบล	สงกรานต์ ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม	เทศบาลตำบลริมเหนือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สท. คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน	
กรกฎาคม	ประเพณีอาสาหุบเขา, ประเพณีวันเข้าพรรษา	วัดต่างๆในพื้นที่ตำบล	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์ ถวายเทียนพรรษา เวียนเทียน	เทศบาลตำบลริมเหนือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สท. คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน	
ตุลาคม	ออกพรรษา	วัดต่างๆในพื้นที่ตำบล	ทำบุญตักบาตร ปฏิบัติธรรม ฟังธรรม บำเพ็ญ ประโยชน์	เทศบาลตำบลริมเหนือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สท. คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน	
พฤศจิกายน	ประเพณียี่เป็ง/ลอยกระทง	ทต.ริมเหนือวัดต่างๆในพื้นที่ ตำบลริมเหนือ	เพื่อให้เด็กและเยาวชน ได้ร่วมกันอนุรักษ์และส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นล้านนา มีการ ประกวดการประดิษฐ์กระทงจากวัสดุธรรมชาติ และ กิจกรรมการจัดซุ้มประตู่	เทศบาลตำบลริมเหนือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สท. คณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน	

**ข้อมูลด้าน ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
เทศบาลตำบลริมเหนือ อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่**

ลำดับที่	ประเพณี / วัฒนธรรม	ความสำคัญ	ประวัติความเป็นมา
๑	วันมาฆบูชา	ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ แต่ ถ้าปีใดมีเดือน อธิกมาส คือมี เดือน ๘ สองครั้ง วันมาฆบูชา ก็จะ เลื่อนไปเป็นวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔	<p>เป็นวันที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง "โอวาทปาติโมกข์" แก่พระสงฆ์เป็นครั้งแรก หลังจากตรัสรู้มาแล้วเป็นเวลา ๙ เดือน ซึ่งหลักคำสอนนี้เป็นหลักการ และวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ หากสรุปเป็นใจความสำคัญ จะมีเนื้อหาว่า "ทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์"</p> <p>ทั้งนี้ในวันมาฆบูชาได้เกิดเหตุอัศจรรย์ขึ้นพร้อม ๆ กันถึง ๔ ประการ อันได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑.วันนั้นตรงกับวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ซึ่งพระจันทร์เสวยมาฆฤกษ์ ๒.มีพระสงฆ์จำนวน ๑,๒๕๐ รูป มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย ณ วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ เพื่อ สักการะพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๓.พระสงฆ์ที่มาประชุมทั้งหมดล้วนแต่เป็นพระอรหันต์ ผู้ได้อภิญญา ๔.พระสงฆ์ทั้งหมดได้รับการอุปสมบทโดยตรงจากพระพุทธเจ้า หรือ "เอหิภิกขุอุปสัมปทา"
๒	วันวิสาขบูชา	ตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖	<p>วันวิสาขบูชา นั้นได้รับการยกย่องจากพุทธศาสนิกชนทั่วโลกให้เป็นวันสำคัญสากลทางพระพุทธศาสนา เนื่องจากเป็น วันที่บังเกิดเหตุการณ์สำคัญ ๓ เหตุการณ์ ที่เกี่ยวเนื่องกับพระพุทธเจ้าและจุดเริ่มต้นของศาสนาพุทธ ซึ่งเหตุการณ์ ทั้งหมดได้เกิดขึ้นเมื่อ ๒,๕๐๐ กว่าปีก่อน คือวันที่พระพุทธเจ้าทรงประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน</p>
๓	วันอาสาฬหบูชา	ตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘	<p>วันอาสาฬหบูชา เป็นอีกวันหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนา เพราะเป็นครั้งแรกที่พระพุทธเจ้าทรงแสดง พระธรรมเทศนาแก่ปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕ คือ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสชิ ซึ่งล้วนแล้วแต่ เป็นผู้ อุปฐากพระพุทธเจ้าเมื่อครั้งยังทรงบำเพ็ญทุกรกิริยาอยู่ พระธรรมที่พระพุทธองค์ทรงเทศนาในครั้งนี้มีชื่อว่า "ธรรมจักรกัปปวัตตนสูตร" ซึ่งได้แก่อริยสัจ ๔ นับได้ว่า วันนี้ เป็นวันแรกที่มีพระรัตนตรัยครบเป็นองค์ ๓ คือ พระ พุทธ พระธรรม และพระสงฆ์</p>

ลำดับที่	ประเพณี / วัฒนธรรม	ความสำคัญ	ประวัติความเป็นมา
๔	วันเข้าพรรษา	ตรงกับวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ จนถึง วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑	ในช่วงพรรษาหรือช่วงฤดูฝนได้มีผู้ร้องขอต่อพระองค์ว่าให้เกิดความเสียหาย แก่ข้าวกล้าเพราะถูกเหยียบโดยพุทธบริษัท ซึ่งไม่ได้เจตนา ดังนั้นพระองค์จึงออกพุทธบัญญัติกำหนดให้ พระสงฆ์ทุกรูป จำพรรษา เป็นหลักเป็นแหล่งในช่วงฤดูฝน โดยให้เริ่มตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ จนกระทั่งถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๑ นับเป็น เวลา ๓ เดือน ในวันเข้าพรรษานี้ จะมีการทำบุญตักบาตร ถวายผ้าอาบน้ำฝนและจตุปัจจัย แก่ พระภิกษุ สามเณร รวมทั้งยังมีการ ถวายเทียนพรรษา
๕	วันออกพรรษา	ตรงกับวัน ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑	คือวันสิ้นสุดระยะเวลาการจำพรรษา หรือออกจากการอยู่ประจำที่ในฤดูฝนซึ่งตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ หลังจากวันออกพรรษาแล้วมีประเพณีอย่างหนึ่งที่ชาวพุทธนิยมทำกันมากคือ การทอดกฐิน
๖	ประเพณีลอยกระทง	ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒	ประเพณีลอยกระทงเป็นประเพณีโบราณของไทย แต่ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าทำกันมาตั้งแต่เมื่อไร เท่าที่ปรากฏกล่าวได้ว่ามีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสันนิษฐานว่า เดิมทีเดิยเห็นจะเป็นพิธีของพราหมณ์กระทำเพื่อบูชาพระผู้เป็นเจ้าของทั้งสามคือ พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม ต่อมาได้ถือตามแนวทางพระพุทธศาสนา มีการชักโคมเพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุพระจุฬามณีในชั้นดาวดึงส์และลอยโคมเพื่อบูชารอยพระพุทธบาท ซึ่งประดิษฐาน ณ หาดทรายแม่น้ำนัมมทา

ฐานข้อมูลกลุ่มอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการเกษตร

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	การปลูกพืชสมุนไพร	นายสุขุม ทองนอก	ม.๑

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ภูมิปัญญาแคบหมู	นายนภดล ปัญญาดี	ม.๒
๒	อิฐมอญ	นางจันทร์หอม ลานคำ	ม.๔
๓	ไม้กวาดจากปุ่มเป้ง	นายสุเทพ หอมนวล	ม.๕

ด้านการแพทย์แผนไทย

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ลูกประคบสมุนไพร	นางสุนันทา คำภีระ	ม.๑

ด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	การทำปุ๋ยจากวัชพืช	นายวชิรชัย แซ่อึ้ง	ม.๑

ด้านผลิตภัณฑ์และการแปรรูป

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	ข้างฮางงอก	นางอำพร เป็งละวัน	ม.๕

ด้านศาสนาและประเพณี

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	พิธีกรรมทางศาสนา	นายดวงจันทร์ ทาคำ	ม.๕
๒	สวยหมากพลู	นางแก้วมา คำภีระ	ม.๕

ด้านศาสนาและประเพณี

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	พิธีกรรมทางศาสนา	นายดวงจันทร์ ทาคำ	ม.๕